

S VEREK LÇEM Z

Siverek

anlı, urfa merkez ilçesine 96 km uzaklıkta olan ilçenin 2012 nüfus sayımına göre toplam nüfusu 227.017 kişidir. İlçe batısında Adıyaman'ın Kâhta ilçesi, batıdan kuzeye doğru ise Atatürk Baraj gölü, kuzeyinde Adıyaman'ın Gerger ilçesi ile Diyarbakır'ın Çermik ve Çüngüş ilçeleri, doğusunda Diyarbakır, güney doğusunda ise karsa bir sınır ile Mardin ili, Viranşehir ve Hilvan ilçeleri ile komşudur. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek de idari yapıda; 3 belediye, 7 bucak, 151 köy ve 372 mezradan oluşmaktadır. Bölge arazisinin çoğunluğunun tarımsal olması, halk, öncelikle küçükbaş ve büyükbaş hayvan yetiştiriciliğine yönelmiştir. Tarımsal ürünleri arasında hububat, üzüm ve sebze yetiştiriciliği önemli bir yere sahiptir. İlçe M.Ö.3000 yıllarına ait bir yerleşim alanıdır. Siverek geçmiştenden günümüze kadar Sevaverak, Sebabarok, Sebabarok, Sevaverag, Severags ve Suveyda adlarıyla anılmıştır. Hurri-Mitanni, Hitit, Arami, Asur, Keldani, Med ve Pers egemenliğine geçen ilçe, M.Ö.331'de Büyük İskender'in istilasıyla maruz kalmıştır. M.Ö.305'de Seleukoslar'ın eline geçen yöre, Müslümanlar tarafından fethedilinceye kadar Edessa, Roma, Bizans ve Sasani krallıklarının arasında el değiştirmiştir.

640 yılında İslam ordusuyla fethedilen Siverek, 660'da Emeviler, 750'de ise Abbasilerin eline geçmiştir. 1065-1066 yıllarında Selçuklu hâkimiyetine giren ilçe uzun bir zaman Bizanslıların hâkimiyeti altında kalmıştır. 11. yüzyıl sonunda Urfa Haçlı Kontluğu, 1182'de Eyyubiler'in hâkimiyetine giren ilçe, 1400 yılında Timur tarafından zapt edilmiştir. 1451 yılında Safevi hâkimiyetine giren Siverek, 1517'de Osmanlı topraklarına katılmıştır. Osmanlı döneminde Diyarbakır vilayetine bağlı bir kaza olan Siverek, 1926 yılında Urfa'ya bağlanarak ilçe haline getirilmiştir.

KARACADA KAYAK MERKEZ

Tüm Bölge içinde kar tutan ender yerlerden olan Karacada 'da Valilik taraf,ndan kayak pistleri düzenlenmiştir. 600-700 m. uzunlu unda pistler için 250m.lik bir lift yapılmış, Siverek ilçemize 60 km. mesafede olan kayak merkezinde 60 M²lik bir kafeterya ile 30 M²lik bungalov tipi hizmet evi bulunmaktadır. Kasım ay,ndan itibaren dört aylık kayma sezonu vardır.

Karacada Kayak Merkezi

SİVEREK ESKİ HÜKÜMET KONA

1907 yılında Siverek idadisi (şimdiki Gazi Pa a İlkokulu) ile birlikte yapılmış binaların tarihi bina 1908 yılında tamamlanmış, 1926 yılından itibaren hükümet konağı olarak kullanılmaya başlanmıştır, 1976 yılında yeni hükümet binası yapılmış, bu amaçla kullanılmamıştır. 1980 yılında çıkan yangında ahşap kısımlar, tamamen yanarak harap duruma gelmiştir. Şanlıurfa Valiliği tarafından onarılmış, yapılarak 1999 yılında İlçe Halk Kütüphanesi olarak hizmete sunulmuştur.

Siverek Eski Hükümet Konağı

GAZİ PAŞA İLKOKULU

1903 yılında yapılmış bina 1908 yılında lise olarak kullanılmış, 1926 yılında Gazi Paşa ilkokulu olarak kullanılmaya başlanmıştır. 1966 yılından itibaren önce Kız Meslek Lisesi daha sonra İmam Hatip Lisesi olarak kullanılmış, uzun bir süre bakımsız kalmış ve 2001 yılında Ankara Valiliği tarafından restore edilmiştir. Bu gün anaokulu olarak hizmet vermektedir.

Gazi Paşa Anaokulu

SİVEREK ULU CAMİ

Selçuklu dönemine ait olduğu söylenen camii 982(M 1701) tarihinde kiliseden camiye çevrilmiştir. Minaresi üzerindeki kitabe, minarenin Hamdullah Bey adlı biri tarafından yaptırıldığı, ve 1574 yılında tamir gördüğü hakkında bilgi vermektedir.

Siverek Ulu Camii

CUDI PA A KONA I

Siverek şehir merkezi girişinde, Gazipaşa Anaokulu bitişinde yer alan ve han olarak inşa edilen yapı, yapım tarihi kesin olarak bilinmemektedir. 1903 yılında Dönemin Osmanlı Paşası, Cudi Paşa tarafından tren istasyonu olarak tamir ettirilmiştir. Belediye Başkanı, Yılmaz FATTAHLI tarafından ikinci kat yapılandırılan han, belediye hizmetlerinde kullanılmıştır. Son olarak 2006-2007 yıllarında Belediye Başkanı, Hasan ÇELEB döneminde kamulaştırılmış ve turizmin hizmetine sunulmuştur. Bugün yapının bir bölümü lokanta, bir bölümü ise kafe olarak işletilmektedir.

Cudi Paşa Kona ,

ÇAV TARLASI

Siverek ilçesine bağlı, Nisibin Azıklı Köyü yakınındaki Çavi Tarlası, yerleşim yerindeki kazı, çalınmalar, 1983-1984 yıllarında yapılmıştır. M.Ö. 5000-4500 yılı, Erken Kalkolitik (Bakır-Taş) döneme ait bir yerleşime olup, Kuzey Mezopotamya Tell Halaf kültürüne aittir. Bu çalınmalar sonucunda 5 yapı katına rastlanmıştır, bu katlarda evlere ait taş temeller ve kerpiç artıklar, bulunmuştur. Çap, 4 metreyi bulan yuvarlak yapılar oturma odaları olarak kullanılmıştır.

Çavi Tarlası'ndaki önemli buluntular arasında, takılar, damga mühürleri ve çok sayıda pişmiş topraktan yapılmış, kadın figürin parçaları, bereket heykeliçikleri bulunmuştur. Çavi Tarlası, kazı, tarım ve hayvancılıkla uğraşan bir köy yerleşim merkezinin kalıntıları, günümüzde, naçıkarmıştır.

HASSEK HÖYÜK

Siverek ilçesi Çaylarba , Buca ,na ba l, Biliriz Köyü yak,n,ndaki Hassek Höyükte 1978-1986 y,llar, aras,nda kaz, çal, malar, yap,lm, t,r. Kaz,lar sonucunda, M.Ö.340063200 dönemini kapsayan Kalkolitik (Bak,r-Ta) devre ait 1 hektarlık alan üzerine in a edilmi 1 bey evi, 1 toplant, evi, ekonomik yap,lar, tah,l ambar,, sur duvar, ile çevrilmi bir karma ,k yap, kal,nt,s, bulunmu tur. Yine bu yerle im alan,nda M.Ö.320062700 y,llar, aras,ndaki İlk Tunç Ça ,nda tar,msal bir köy birli i niteli inde say,s,z küçük buluntular olarak, silindir mühürler, ta idoller, tunç i neler, silahlar, boncuklar ve i lenmi do al cam parçalar, ile çanak ve çömlek parçalar, üzerine i lenmi mühür bask,lar çok önemlidir. Höyük, Atatürk Baraj, göl sular, alt,nda kalm, t,r. Dünyan,n ilk mozaik örne i bu höyükte bulunmu tur. Bu parça halen anl,urfa Müzesinde sergilenmektedir.

Hassek Höyük Mozai i (M.Ö.3200)

Hac,p,nar,

HACIPINARI

1933 y,l,nda Usta Yane taraf,ndan yap,lan tarihi yap, Selçuklu mimarisi tarz,ndad,r. ki katlı, kemerlerin üst üste oturmas, sonucu olu an yap,n,n üst örtüsünde külah kullan,lm, t,r. Bu tarihi çe me 1985 y,l,nda onar,larak suyu tekrar ak,t,lm, t,r.

KOÇ AL BABA TÜRRES

Yapı, mimari olarak dört köşeli açk, bazalt sütunlar üzerine oturan kemerlerin taşıdığı, kubbeden oluşmaktadır. Türbenin içerisinde Koç Ali Baba'nın mezarı bulunmaktadır. Halk arasında; Koç Ali'nin ve Siverek'te mezarı bulunan Cerrah Baba'nın İslam Peygamberi Hz. Muhammed'in arkadaşlarından Cabir el-Ensari'nin çocukları olduğu inanılır. Buna göre bölgenin İslam topraklarına katılmasıyla, savaşı yöneten İslam Komutanı, yazı B. Ganem, fetihten sonra (MS.639) Koç Ali'yi Vali, kardeşi Cerrah'i de imam olarak Siverek'e tayin etmiştir.

Siverek'te ilgili bazı kaynaklarda; türbenin Havuz Bahçe mevkiindeki mezarlıkta olduğu, ancak bu alanın Maarif'e verilmesi nedeniyle bu türbenin içerisindeki Koç Ali Baba'nın ailesinin naaşı'nın naklinin yapıldığı, sırada Koç Ali Baba'nın cesedinin çürümeye uğradığı yazılmaktadır. Buna dayanarak 1927 yılındaki nakil sırasında naaşı'nın bugünkü yerine nakledildiği ve üzerine mevcut türbenin yapıldığı anlaşılmaktadır.

Koç Ali Baba Türbesi